

DESIGN W BIBLIOTECIE. KORZYŚCI EDUKACYJNE

Nie mylił się Winston Churchill zauważając, że „kształtujemy nasze budynki, a one kształtują nas”. Budynki użyteczności publicznej to specyficzna przestrzeń, która ma duży wpływ na swoich użytkowników. Odwiedzając dobrze zaprojektowane szkoły, urzędy, szpitale, galerie handlowe, kina, teatry, muzea czy biblioteki można uwrażliwić się na harmonię, funkcjonalność, strukturę, organizację przestrzeni, kolorystykę wszystkich elementów, spójność wyposażenia, a także poprawność systemu orientacji. Nie trzeba nikogo przekonywać, że przebywanie w pięknych i ergonomicznych obiektach ma nie tylko walory estetyczne, ale także edukacyjne. Tym cenniejsze, że niewymuszone (zdobywane najczęściej w sposób niewerbalny, poprzez przebywanie we wzorowo zaprojektowanym pomieszczeniu). Mówi się także, nie bez przyczyny, że to, w jakim otoczeniu żyjemy na co dzień, wpływa na nasze wybory we wszystkich strefach życia, podpowiadając gdzie szukać harmonii, piękna i prostoty. Miejska przestrzeń publiczna to inaczej przestrzeń wspólna. Idąc tym tropem: czyli taka, która powinna dostarczać wzorów ważnych w danej kulturze. To szczególnie ważne, gdy mowa o tak ważnych kulturowo miejscach, jakimi są współczesne biblioteki.

Celem artykułu jest przedstawienie edukacyjnych korzyści wynikających z zastosowania oryginalnego designu w bibliotece. Opisane przykłady reprezentują najlepsze praktyki, a zostały przedstawione jako studium przypadku. Stanowią również wynik obserwacji zebranych podczas wyjazdów studyjnych.

Dzisiejszy czytelnik odwiedza bibliotekę z nadzieją na zaspokojenie potrzeb nie tylko edukacyjnych, ale również szukając inspirującego miejsca do pracy, spokoju i przestrzeni spotkań z kulturą. Odpowiednie warunki i otoczenie są niezbędne do rozwoju zarówno jednostki, jak i społeczeństwa. Wiedzą o tym

¹ Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Instytut Nauk o Informacji.

bardzo dobrze skandynawscy specjaliści tworzący programy rozwoju bibliotek. Jens Thorhauge, reprezentujący Duńską Agencję ds. Bibliotek i Mediów, podkreśla, iż „biblioteka powinna być miejscem, w którym można zdobywać wiedzę oraz doświadczenie kulturalne i społeczne, miejscem, w którym ludzie spotykają się, i które współtworzą” (Thorhauge, 2012, s. 5).

Zintegrowanie oferty bibliotek z życiem codziennym użytkowników, wiąże się nie tylko z nieustającym uzupełnianiem materiałów edukacyjnych, w tym papierowych lub cyfrowych, tj. czasopism, e-booków, muzyki, filmów, a nawet gier komputerowych (Thorhauge, 2012, s. 5), ale również z proponowaniem miejsca przyjaznego i atrakcyjnego. I tutaj design może pomóc, a tym samym stać się obiektem zainteresowania czytelników. Choć słowo design weszło w Polsce do powszechnego języka czy to w mediach, czy prasie i Internecie, to jednak niewiele osób spotyka najlepsze wydanie tej użytkowej sztuki na co dzień. W szczególności dotyczy to mniejszych miast lub terenów wiejskich.

Ikony designu oglądamy najczęściej w albumach i magazynach branżowych. Choć wkraczają do naszego otoczenia, uznawane są jednak za towar luksusowy. Idealna wydaje się zatem sytuacja, w której poprzez kontakt z najlepszymi, rozpoznawalnymi obiektami, możemy je doświadczyć empirycznie, zrozumieć ich wartość kulturową. Miejscami, w których prezentowane są osiągnięcia w dziedzinie designu są najczęściej muzea i galerie. Jednak oferta muzealna prezentowana w oddziałach poświęconych rzemiosłu artystycznemu czy sztukom dekoracyjnym, nie zawsze zaspokaja potrzeby odbiorców, w szczególności studentów wzornictwa przemysłowego czy osób profesjonalnie związanych z tą dziedziną. Oglądanie dla przykładu krzesła prezentowanego w szklanej gablocie, to sytuacja sztuczna, sprzeczna z funkcją przedmiotu. A jeśli nawet obiekt zostaje zaprezentowany w przestrzeni sali, to i tak barierę dla pełnego jego odbioru stanowi fakt, że jest to eksponat muzealny.

Inaczej rzecz się ma z biblioteką. Projektowanie i budowanie nowych bibliotek to bardzo obszerne zagadnienie. Przede wszystkim do działań potrzebna jest wnikliwa analiza przypadku, najlepiej potwierdzona dokładną dokumentacją (Bakalarz, 2011, s. 95; por. Żmigrodzki, 1998, s. 25-32). Analiza dotyczy głównie zbiorów, w tym charakterystycznych obiektów, które stanowią ich istotę. Takie działania mają na celu zapobieganie niszczeniu czy starzeniu się zbiorów. Projektanci w porozumieniu z inwestorami i bibliotekarzami, muszą zadbać o to, by forma architektoniczna spełniała szereg wymagań technicznych związanych z warunkami optymalnymi dla zbiorów bibliotecznych: utrzymaniem odpowiedniej temperatury, względnej wilgotności powietrza oraz właściwego natężenia światła (por. Bakalarz, 2011, s. 96-102).

W projektowaniu biblioteki istotna jest dbałość o komfort i łatwość w dotarciu do zbiorów przez użytkownika – czytelnika. Służy temu zarówno organizacja przestrzeni, wyposażenie, jak i system komunikacji wizualnej.

W konsekwencji nowoczesne biblioteki są nie tylko doskonałe do przechowywania i udostępniania zbiorów, lecz są miejscem bardzo atrakcyjnym, idealnym do prezentacji jak i edukacji w zakresie wzornictwa przemysłowego. Design może również stać się niezastąpiony w procesie kreowania wizerunku miejsca (Weyna, 2009, s. 1). Jest postrzegany jako zjawisko „modne”, o dużej mocy przyciągania „klienta spragnionego wnętrza w określonym stylu i określonej funkcji” (Weyna, 2009, s. 1) albo miejsca, gdzie funkcje są połączone. Przykładem takiego funkcjonowania designu związanym z książką mogą być księgarnio-kawiarnie, które od lat cieszą się dużą popularnością i frekwencją, mimo słabej kondycji czytelnictwa w Polsce.

Połączenia funkcji i wnętrza, spełniające nowe scenariusze użytkowe mogą być jeszcze bardziej kreatywne, zaskakujące czytelnika. Nie wymagają jednak ekstremalnych i wysoce zaawansowanych technologii, by wprowadzać użytkowników bibliotek w świat projektowania przemysłowego. Podstawowe wyposażenie, takie jak meble, oświetlenie czy tkaniny, to obiekty zaprojektowane przez specjalistów, również warte uwagi. Czytelnik, korzystający z bibliotecznego miejsca pracy, ma szansę zapoznać się z danym wytworem i ocenić np. walory konstrukcyjne, ergonomiczne, na znacznie lepszych zasadach niż klient galerii czy zwiedzający muzeum. Ta prozaiczna sytuacja sprawia, że osoba korzystająca z przedmiotu, usatysfakcjonowana jego funkcją, w konsekwencji zaczyna interesować się danym obiektem. Można założyć, że zechce poznać jego autora, a potem może nawet ideę powstania. Przebywanie w miejscu niezwykle rozbudza ciekawość, a edukacja przez przebywanie jest nieunikniona.

Za przykład, który w pełni realizuje taki scenariusz, może posłużyć wnętrze biblioteki Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie. Czytelnia, należąca niegdyś do Muzeum Techniczno-Przemysłowego, niezmiennie od przełomu 1913/14 r., ma swoją siedzibę w budynku przy ul. Smoleńsk 9 (Beiersdorf, 1991, s. 161). Po dzień dzisiejszy czytelnicy korzystają z jej oryginalnego wyposażenia, które w zasadzie się nie starzeje pod względem formy, a już tym bardziej funkcji.

Autorem zespołu mebli stanowiących wyposażenie czytelni był malarz, projektant i teoretyk sztuki Karol Homolacs (1874-1962). Na szczególną uwagę zasługują stoły dla czytelników, stoły dla korzystających z katalogów oraz specjalne stoły do przeglądania tekstów. Meble wykonane są z drewna sosnowego oraz dębowego. Ich stabilna konstrukcja wspiera długie blaty, ustawione pulpitem (Dziedzic, red., 2009, s. 171). Charakterystyczne detale stanowią wyżłobienia w górnej partii blatu, służące do przechowywania artykułów piśmienniczych, oraz rant w dolnej partii blatu, zabezpieczający przed usunięciem się książki. Komplet dopełniają krzesła jesionowo-dębowe przypisywane również Homolacsovi (por. Dziedzic, red., 2009, s. 169).

Kolejnym atrakcyjnym wnętrzem jest gabinet dyrektora biblioteki, pochodzący z tego samego okresu. Znajdujące się w nim meble: przeszklone gabloty, szafy, tapicerowane krzesła oraz stół, stolik i biurko-regał, zostały zaprojektowane przez Karola Stryeńskiego (1887–1932), architekta, grafikę i rzeźbiarza (Dziedzic, red., 2009, s. 172). Doświadczając atmosfery tego stylowego wnętrza, korzystając z unikatowego wyposażenia, odbywamy równocześnie lekcję historii projektowania.

Podobny scenariusz realizuje miejska biblioteka w Lahti w Finlandii. Lahti to średniej wielkości miejscowość, licząca 119 760 (z dn. 31.05.2018) mieszkańców². Budynek biblioteki powstał w roku 1990, wedle projektu architektonicznego Arto Sipilä. Koncepcja wnętrza należała do projektantek: Ursuli Lääteenkorva-Nakai i Ulli Korpela. Projekt szybko został zauważony i doceniony, bo w tym samym roku uzyskał nagrodę The Annual Concrete Award.

II. 1. Miejska biblioteka w Lahti. Fot. Magdalena Koziak-Podsiadło

² Informacja pozyskana drogą mailową od Centrum Informacji Turystycznej w Lahti (Lahden Matkailuneuvonta).

Od roku 2012 prowadzone są tam prace renowacyjne. Celem odnowienia wnętrza biblioteki jest dostosowanie istniejącej przestrzeni do pełnienia nowej funkcji – centrum lokalnych wydarzeń. Oczywiście wnętrza mają stanowić odpowiednie miejsce spotkań zarówno tych o charakterze edukacyjnym, jak i biznesowym, czy po prostu dla spędzania wolnego czasu. Za nową koncepcją wnętrza stoi biuro projektowe JKMM. Firma cieszy się ogromnym uznaniem w Finlandii i ma na koncie szereg realizacji o najwyższej randze, między innymi projekt wnętrza Muzeum Sztuki Nowoczesnej Kiasma. Ponadto architekci wyspecjalizowali się w przestrzeniach bibliotecznych. Są twórcami innowacyjnej architektury bibliotek miejskich w Kirkkonummi oraz Seinäjoki.

By stworzyć odpowiedni klimat we wnętrzu miejskiej biblioteki w Lahti, podkreślić skandynawskie tradycje projektowe, zdecydowano się wykorzystać prace współczesnych lokalnych designerów. Wnętrza biblioteki oświetlają lampy *Pilke* autorstwa Tuukka Halonen. Lampa, o której mowa, została wykonana ze sklejki i ma geometryczny, ażurowy kształt. Projekt nawiązuje do tradycji fińskiego rzemiosła drewnianego, jednak wykonanie opiera się o współczesne techniki produkcyjne. Należy zaznaczyć, że wykorzystanie sklejki we wzornictwie przemysłowym to jedna z najbardziej charakterystycznych cech fińskich projektów. Technikę pioniersko rozwinął najbardziej znany fiński projektant, Alvar Aalto (1898-1976). Ten sam twórca opracował cztery projekty bibliotek publicznych w stylu skandynawskim. Ich charakterystyczne cechy to: świetlistość, prostota i regały otwarte względem czytelnika. Wedle ideowych założeń Aalto biblioteki miały mieć charakter „świątyni wiedzy” (Weyna 2009, s. 6). Wspomniane cechy są oczywiście zauważalne w przestrzeniach biblioteki w Lahti.

Kolejny charakterystyczny element wyposażenia tego obiektu stanowią fotele AAL 92 zaprojektowane przez firmę HAY w 2013 r. To masywne siedzisko, również kontynuuje tradycje skandynawskiego projektowania. Potwierdza to nie tylko charakterystyczna obła forma, ale również zastosowanie wysokiej jakości materiałów, w odpowiednio nasyconej kolorystyce.

Koncentrując się celowo na detalach wnętrza, staram się podkreślić, z jak wielu zaprojektowanych czynników składa się designerskie wnętrze, i jednocześnie, jak wnikliwie można analizować każdy przedmiot znajdujący się w przestrzeni biblioteki.

Wzornictwo przemysłowe to jednak nie tylko meble. Projektowanie graficzne, projektowanie identyfikacji wizualnej i projektowanie typografii to działy, które zasługują na szersze omówienie w kontekście edukacji w zakresie wzornictwa przemysłowego w bibliotekach. Przykład, który posłuży mi do prezentacji tego zagadnienia, pochodzi ze Słowacji, z miasta Ružomberk. Miasto od 2013 r. szczyci się jedną z najbardziej designerskich bibliotek na świecie. Nowoczesna architektura i minimalistyczne wnętrza

stanowią doskonale tło dla typografii, która podkreśla klimat wnętrza. Centralna ściana przeszklonej klatki schodowej została „opisana” słowackim tekstem modlitwy „Ojcze nasz”. Na ten monumentalny napis składa się 200 kwadratów o formacie 40×40 cm wykonanych z kolorowego pleksi (Rusko, 2014, s. 69). Choć typografia w architekturze może być postrzegana jako dekoracja, to należy pamiętać, że najważniejszą jej funkcją jest przekaz informacji (Berry, 2013, s. 1). W tym wypadku ten wyraźny komunikat dotyczy oznaczenia przynależności obiektu do Uniwersytetu Katolickiego. Typograficzna kompozycja została zaprojektowana przez słowackiego artystę Pavla Rusko. Nie jest to jedyna artystyczno-projektowa ingerencja artysty w surową, betonowo-szklaną przestrzeń biblioteki. Rusko namalował 12 obrazów, które stanowią centralny element czytelní. Mowa tu o dziele *Nadej* (Rusko, 2014, s. 67).

Kolejna praca, która powstała na potrzeby biblioteki, to system wizualny, identyfikacyjno-organizacyjny. Składa się on z bardzo wielu elementów: od wielkoformatowych cytatów na wybranych ścianach pięter, przez

II. 2. Wnętrze biblioteki Uniwersytetu Katolickiego w Ružomberku. Fot. Magdalena Koziak-Podsiadło

tabliczki o charakterze nawigacyjnym, jak i te informujące czytelników o działach, aż po naklejki identyfikujące poszczególne książki. Koncepcja jest rzetelna i konsekwentna.

Czytelnicy mają pełny, wolny dostęp do regałów. By pomóc im w samodzielnych poszukiwaniach, projektanci przygotowali wspomniany system informacyjno-organizacyjny w oparciu o ideę „miasta w mieście” (Zasępa, 2014, s. 61). Poszczególne miejsca są oznaczone nazwami ulic i placów. Oczywiście nazwy nie są przypadkowe, a każda z pozycji jest ideowo związana z historią Uniwersytetu. Tak więc znajdziemy tam ulicę Ladislava Hanusa (1907-1994), ulicę Milana S. Đuricu, ulicę Andreja Hlinku, ulicę Imricha Vaška, ulicę Antona Neuwirtha oraz główny plac Watykański i plac JKT, plac Roberta Schumana i Erazmovo nádvorie. Ksiądz Tadeusz Zasępa, rektor uczelni, wnikliwie uzasadnia ten właśnie wybór w tekście dotyczącym wnętrza budynku (Zasępa, 2014, s. 61).

Co ważne z punktu widzenia edukowania o metodach projektowych, tabliczki informujące zostały zaprojektowane systemowo. Wykorzystują tylko geometryczne formy – trójkątów prostokątnych i prostokątów, które można spotkać zestawione ze sobą lub osobno. Warto odnotować fakt, że architekci postanowili ograniczyć środki formalne i zawężili gamę kolorystyczną przekazów wizualnych do trzech kolorów: żółtego, czerwonego i niebieskiego.

Bezszerfowy, konstrukcyjny font wybrany do opracowania całego systemu identyfikacji wizualnej to: Plau_CE oraz Plau-Thin_CE, autorstwa Rodrigo Saiani. Koncepcja zaproponowana przez zespół architektów i władz uczelni, została opracowana graficznie przez Tibora i Marię Zahorec oraz Matusa Demko (Zasępa, 2014, s. 61).

Opisany przykład nie tylko edukuje użytkowników w zakresie podejścia do architektury – metod projektowych czy doboru środków wyrazu w celu uzyskania określonego klimatu wnętrza, ale również w zakresie wykorzystania typografii, konsekwencji stosowania kompozycji w celu uzyskania spójnej formy wizualnej.

Typografia od zawsze była związana z architekturą, choć grała raczej rolę drugoplanową. Dzisiejsze podejście dąży do wyrównania rangi tych dwóch dyscyplin projektowych. Omawiając zaś to zagadnienie, warto wspomnieć o budynku Central Library w Seattle. Koncepcja architektoniczna należy do Rem Koolhaas oraz biura OMA i LMN Architects. Ten charakterystyczny budynek ma geometryczną formę, nawiązującą do papierowych wytworów orgiami – japońskiej sztuki składania papieru. Pokryty jest metalową siatką. Autor artykułu *Pismo w przestrzeni publicznej*, John D. Berry omawiając ten właśnie przykład zaznacza, że: „Wielkość napisów informacyjnych sprawia, że czujemy się włączeni w system nawigacji. To efekt zamierzony. [...] chodziło o to, by budynek »nadawał się do czytania«. Sama biblioteka jest ucieleśnieniem tej koncepcji – centrum ogólnodostępnej, powszechnej wiedzy, leżącej u podstaw kultury” (Berry, 2013, s. 1).

By osiągnąć zamierzony efekt „całej biblioteki do czytania”, wykorzystano typografię monstrualnych rozmiarów, a do jej ekspozycji wybrano powierzchnie ścian, biurek i innych mebli. Natomiast numery, również w bardzo dużym stopniu, znajdujące się na podłodze między regałami, pomagają w odnajdywaniu szukanej pozycji (Berry, 2013, s. 1).

Nie zawsze projekt graficzny musi być tak spektakularny, by odnieść sukces na polu edukacji w zakresie dobrego wzornictwa. Działania, których celem jest uspołnienie wizerunku biblioteki, również mają szansę zostać dostrzeżone w lokalnych środowiskach i w ten sposób zaznaczyć odbiorców z ideami designu.

W roku 2012, w ramach ogólnokrajowego Programu Rozwoju Bibliotek, Polskie Stowarzyszenie Twórców Grafiki Użytkowej zorganizowało konkurs „Kierunek: biblioteka”. Jego efektem miało być pozyskanie uniwersalnej identyfikacji wizualnej bibliotek. System z założenia miał być dostępny bez opłat, a jedyne koszty, jakie ponoszą zainteresowane instytucje, to druk materiałów.

Projekt, który wygrał³ charakteryzuje się świeżością, jest pozytywny w odbiorze i rzeczywiście dobrze komponuje się w przestrzeniach bibliotek, nawet tych, których wnętrza nie są specjalnie wyestetyzowane. Dzięki wielu pozytywnym cechom, profesjonalizmowi, opracowanie ma siłę, by odmienić właśnie te często przestarzałe miejsca. Dzięki idei stojącej u podstaw projektu, niewielkim kosztem, można zapanować nad wizerunkiem i systemem identyfikacyjno-organizacyjnym w niemal każdej przestrzeni bibliotecznej. Głównym elementem identyfikacji jest znak logo, którego komponenty stanowią wybrane znaki typograficzne, glify. Projektanci następująco przedstawiają ideę kompozycji: „W zaproponowanym znaku staraliśmy się unikać schematycznych przedstawień przypisanych bibliotece (sowa, stos książek...), równocześnie znak jest graficzną interpretacją biblioteki jako zbioru różnorodnych elementów, których wspólnym źródłem jest słowo pisane” (Stowarzyszenie Twórców Grafiki Użytkowej [STGU], 2012).

By dostosować projekt do aktualnych potrzeb, graficy odwiedzali placówki oraz przeprowadzili szereg rozmów z ich pracownikami, czytelnikami oraz sympatykami.

Decydując się na wdrożenie rozwiązania, biblioteki w pakiecie z logo otrzymują:

- font Klavika – bezpłatnie przekazany przez amerykańskiego typografa z Erica Olsona, właściciela *processtypefoundry*,
- kierunkowskazy,
- tablice informacyjne,
- szablony dokumentów,

³ Projekt został opublikowany na stronie internetowej: <https://www.stgu.pl/news-nowe/news-design-dla-bibliotek.html>

- plakaty,
- naklejki,
- gadżety,
- oraz szablon strony internetowej (STGU, 2012).

Bardzo praktyczny dodatek stanowi opracowany rzetelnie „Przewodnik po systemie oznakowania”. Znajdują się w nim wizualizacje wraz z opisami poszczególnych elementów, praktyczne wskazówki od STGU, a ponadto lista sprawdzająca, wspomagająca proces wdrożenia. Poza tym dzięki broszurze, można zapoznać się z kosztorysem poszczególnych elementów i dobrać go tak, by wdrażany projekt był zgodny z budżetem (STGU, 2012).

Autorem nagrodzonego projektu jest Motor Studio, w składzie: Natalia Bilska, odpowiedzialna za projekt graficzny oraz Andrzej Leraczyk, pełniący rolę koordynatora.

O tym, jak dobrze system działa można przekonać się przeglądając dokumentację z wdrożeń. Przykład pilotażowy zaimplementowany w bibliotece w Radziechowach-Wieprzu jest znamieny. To zapewne wielka satysfakcja dla projektantów, gdyż udało im się z sukcesem rozwiązać problem, z którym boryka się bardzo wiele ośrodków czytelniczych w Polsce.

Biblioteki, korzystając z nowych trendów, powinny być nie tylko miejscem użytecznym (przechowywanie książek), ale też zachwycającą architekturą i designem. To dziś o tyle łatwiejsze, że nowoczesny design ma zapewnić przyjemność przebywania we wspólnej przestrzeni, czytania, wspólnej pracy, nieustannego zadawania pytań i poszukiwania odpowiedzi.

Duże polskie miasta inwestują w atrakcyjne biblioteki. Do najlepszych przykładów należą: Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka w Katowicach, Biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego, Biblioteka Jagiellońska w Krakowie, Biblioteka Raczyńskich w Poznaniu czy Miejska Biblioteka Publiczna w Opolu. Jednak prawdziwie znaczące są ambitne realizacje w mniejszych miejscowościach. Dzięki nowoczesnemu podejściu, tamtejsze biblioteki stają się centrum zainteresowania mieszkańców. Tym samym edukacja przestaje być szkolnym obowiązkiem, a staje się przyjemną, life-style’ową czynnością.

Nie można nie docenić wkładu architektów i projektantów, inwestorów i bibliotekarzy w działania proedukacyjne. Natomiast warto podkreślać okoliczności powstania danych placówek i obiektów. By miejsca te mogły w pełni edukować i uświadamiać w zakresie designu, należy dopełnić program budynku poprzez umieszczenie na tablicach czy innych nośnikach cyfrowych informacji przedstawiających zastosowane elementy wyposażenia: nazwiska ich twórców, opisy idei projektowej. Doskonałym uzupełnieniem mogą być spotkania z projektantami – zarówno autorami przedmiotów, jak i recenzentami, teoretykami i historykami designu.

Atrakcję może stanowić również ukazywanie planów i szkiców koncepcyjnych danych przestrzeni lub ich makiet. Taka sytuacja ma np. miej-

sce w Uniwersyteckiej Bibliotece Katolickiej w Rużomberku, gdzie w hallu głównym możemy podziwiać model kampusu, którego element stanowi biblioteka. Oryginalne dokumentacje projektowe, udostępnione w wybranym zakresie, również mogą pobudzić zainteresowanie sztuką projektową.

Podobnie sprawa ma się z identyfikacją wizualną i krokami pisma zastosowanymi w przestrzeniach biblioteki. Jesteśmy przyzwyczajeni do skromnej postawy typografów, w związku z tym powszechnie stosowane fonty, większość odbiera jako twory anonimowe. Najczęściej zostaje podpisana architektura, a zapominamy o twórcach wyposażenia czy detalu. Zapoznając się z ideami projektu, mamy natomiast okazję skorzystać z niego bardziej świadomie. W ten sposób dostajemy nie tylko „rzecz”, ale i „ideę”.

Bibliografia

- Bakalarz, A. (2011). Projektowanie i budowanie nowych bibliotek. *Bibliotheca Nostra*, 2(24), 94-103. Pobrane 30 lipca 2018, z: <https://www.sbc.org.pl/dlibra/publication/37727/edition/34356/content?ref=desc>
- Berry, J.D. (2013). Pismo w przestrzeni publicznej. W: 2 + 3D. Pobrane 30 czerwca 2018, z: <http://www.2plus3d.pl/artykuly/pismo-w-przestrzeni-publicznej>
- Beiersdorf, Z. (1991) Muzeum Techniczno-Przemysłowe w Krakowie. *Rocznik Krakowski*, 57, 129-164.
- Dziedzic, M. (red.) (2009). *Warsztaty Krakowskie 1913-1926*. Kraków: Wydawnictwo Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie.
- Rusko, P. (2014). Maliari, sondujcie priestor. W: *Univerzitná knižnica Katolíckej Univerzity v Ružomberku* (s. 58-69). Ružomberok: VERBUM.
- Stowarzyszenie Twórców Grafiki Użytkowej. (2012). *Kierunek Biblioteka*. Pobrane 30 lipca 2018, z: <https://www.stgu.pl/news-nowe/news-design-dla-bibliotek.html>
- Thorhauge, J. (2012). Program dla nowej biblioteki. W stronę społeczeństwa wiedzy: trzy etapy zmian w nowoczesnych bibliotekach. *Biuletyn EBIB*, 9. Pobrane 30 czerwca 2018, z: <http://open.ebib.pl/ojs/index.php/ebib/article/view/98/192>
- Weyna, A. (2009). Nowe technologie i design w bibliotece. *Biuletyn EBIB*, 3. Pobrane 30 czerwca 2018, z: <http://www.ebib.pl/2009/103/a.php?weyna>
- Zasępa, T. (2014). Mesto v meste. W: *Univerzitná knižnica Katolíckej Univerzity v Ružomberku* (s. 58-63). Ružomberok: VERBUM.
- Żmigrodzki, Z. (red.). (1998). *Bibliotekarstwo*. Warszawa: Wydawnictwo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich.

Magdalena Koziak-Podsiadło
Library design. Educational benefits

Abstract

The article takes a closer look at several selected libraries. Their interiors are packed with not only books on industrial design, but also objects considered good examples thereof. The discussed libraries also reveal good design in their architectural concept, utility scenario, visual communication system and typography. Through this comprehensive approach, the offer of the library goes beyond the pattern of just lending the collection and making it available. It becomes a place that is ideal for presentation, as well as education, involving industrial design.

Keywords: library industrial design, library typography, library visual identification

Magdalena Koziak-Podsiadło
Design w bibliotece. Korzyści edukacyjne

Streszczenie

W artykule przedstawiono przykłady kilku wybranych bibliotek. W ich przestrzeniach znajdują się nie tylko książki o wzornictwie przemysłowym, ale również przedmioty uchodzące za dobre przykłady wzornictwa przemysłowego. W omawianych obiektach bibliotecznych, design ujawnia się też w koncepcji architektonicznej, scenariuszu użytkowym oraz systemie komunikacji wizualnej, typografii. Dzięki takiemu kompleksowemu podejściu, oferta biblioteczna wykracza poza schemat wypożyczania i udostępniania zbiorów. Staje się idealnym miejscem zarówno do prezentacji, jak i edukacji w zakresie wzornictwa przemysłowego.

Słowa kluczowe: wzornictwo przemysłowe w bibliotece, typografia w bibliotece, identyfikacja wizualna biblioteki

